

Історична довідка про розвиток виду спорту в Україні

Зацікавленість у навчанні пілонної акробатики у Харкові спостерігалася вже в 2002 році. Спочатку було цікаво займатися танцями на пілоні – це одна з форм фітнесу та фізичної культури, яка стоїть біля витоків пілонного спорту. Викладання цього напряму було у фітнес-клубах, люди приходили і запитували про те, чи можна у вас у фітнес залі навчитися танцювати на пілоні «для себе». Тому з 2005 року з'явилася зацікавленість фітнес-клубів в таких групах. Вони почали встановлювати на майданчиках пілони і набирати групи для занять. Але згодом танці на пілоні набули іншого забарвлення – стали масовими і більш професійними. У 2006 році більшість фітнес-залів були обладнані пілонами. Інтернет і соціальні мережі, по суті, створили тренд на цей вид спорту, з'явилися художні фільми, документальні відео, почали проводитися міні-змагання з танців на пілоні між клубами, а потім і між містами. У 2008 році були проведені фактично перші змагання в Україні з танців на пілоні – приймав учасників саме Харків.

Перша міжнародна федерація, відома у всьому світі називалася PFA (Pole Fitness Association), вони були першими, хто на весь світ почав просувати танець на пілоні як різновид фітнесу. Спочатку брали участь професійні танцюристи, хто в минулому мав досвід роботи на сцені, і вже опанував спортивну акробатичну складову танців на пілоні. З 2008 року вже були організовані змагання, почалося оцінювання рівня виконання акробатичних елементів на пілоні.

Перші учні

Професійні гімнасти та професійні танцюристи за вислугою років перебували на пенсії, багато з них прагнули чогось нового, хотіли володіти новими навичками, і цей вид спорту їх зацікавив. Жінки віком «30+», здебільше домогосподарки, також хотіли привнести щось нове, цікаве, спортивне у свою буденність. Спочатку дівчата займалися та виступали у такому ж взутті, що й у фітнес-бікіні – спорті боді-фітнес, боді-білдінг – взуття на підборах та платформі, що підвищує. З 2010 року в Україну прийшла друга хвиля – хвиля спорту на пілоні. Вона прийшла з Америки та Австралії, де вже були в наявності таблиці елементів – друковані видання, які вміщували в себе кілька сотень акробатичних елементів, розділених на рівні: від новачків до максимального рівня професіоналізму. Також з'явилася таблиця елементів, яку видала Міжнародна асоціація IPDFA (International Pole Dance Fitness Association), що базується в Сінгапурі. Зараз ця асоціація проводить чемпіонати еліти пілонного спорту. До речі, з 2010 року до участі у змаганнях долучаються спортсмени з інвалідністю – у категорію парапоул.

Першу школу в Харкові відкрили дві відомі в місті пані – відома фахівчиня з хореографії й учасниця різних громадських проєктів Вікторія Галищева і телеведуча Олена Ільїна-Макарова. Ця школа афішувалася на телебаченні, і тренд на цей вид спорту вже перестав перебувати в тіні, ним зацікавилася величезна кількість людей, які просували його далі в ширші маси.

На жаль, багато тих шкіл, які стояли біля витоків розвитку пілонного спорту, вже не працюють. Пов'язано це з тим, що побачивши величезний інтерес до цього різновиду спортивного мистецтва, студії танцю на пілоні почали масово відкриватися у всіх містах. Але ті, що не мали цікавої ідеї, а спиралися виключно на комерційну складову, першими закрилися в усіх містах. Адже для того, щоб мати рух уперед і утримувати професійний темп, постійний розвиток самої студії і кожного з учнів, необхідні були більш глибокі знання, досвід, вміння і прагнення просувати цей вид спорту в маси, демонструвати його перспективу. Танець на пілоні перетворився у серйозний, цікавий, корисний різновид спорту, цей напрям отримав назву поул спорт.

Вже з 2011 року поул спорт стає все більш масовішим, отже, почали з'являтися обласні та міжрегіональні організації, що об'єднували декілька областей. З'явилася Київська федерація пулденса, Дніпропетровська міжрегіональна, яка об'єднувала 4 регіони, Херсонська обласна, Донецька обласна, а в Києві з'явилася Всеукраїнська Асоціація танцю на пілоні.

З 2011 року почалися відкриті змагання з поул спорту та спортивного танцю на пілоні в Україні.

Місто. Дніпро. Організатор - Перша Міжрегіональна Федерація Спорту на Пілоні в особі Олени Шпаковської.

Місто Одеса; організатори представники міжнародної федерації World Pole Dance and Fitness Federation Ірина Долголева та Юлія Стетчер, які були засновницями першої студії пілонного танцю в Одесі. Цей турнір був акредитацією на міжнародний чемпіонат у Цюріху. Вперше в історії спортсменка з України отримала можливість представляти країну на Міжнародних змаганнях з пілонного спорту. Цією першою спортсменкою була Наталія Татаринцева, вона в 2012 році виграла Чемпіонат світу і прославила Україну. Вона здобула перемогу, просунула цей вид спорту і стала першою пілоністкою-лідеркою з України для всіх людей, наближених до пілонного спорту.

Офіційно Харківська обласна федерація пілонного спорту з'явилася в жовтні 2012 року, але ще раніше, навесні цього ж року, відбулися відбіркові

змагання на Чемпіонат України. Вони були поштовхом для реєстрації громадської організації та отримання офіційного статусу.

Харківська школа пілонного спорту Б'юті Линсейл почала проводити фестивалі серед учнів пілонних шкіл (категорія Аматори). Це одразу додало змаганням масовості.

Переломними також були 2013-2014 роки, коли студії, які не змогли перебудуватися з пілонних танців на поул спорт, не витримали конкуренції. У той час величезна кількість дітей та підлітків виявила бажання займатися пілонним спортом, студіям потрібно було перекваліфікуватися у серйозні спортивні секції.

В 2013 році пілонний спорт набув популярності серед чоловіків. Починаючи з 2013 року, коли харків'янин Дмитро Федотов отримав золоту медаль на Європейських змаганнях, він залишився непереможним і завжди отримує найвищі нагороди на міжнародних змаганнях.

Перша студія

Перша студія, де викладали акробатику на пілоні, в Харкові була відкрита в 2007 році, її засновницею та керівницею була Ганна Ісаєва (зараз Ульянченко), нині вона є Президенткою Федерації Пілонного спорту та повітряної акробатики України. Саме студія Ганни Ісаєвої розділила поняття танців на пілоні і пілонного спорту.

У 2012 році Ганна Ісаєва за підтримки управління сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради заснувала громадську організацію, яка мала назву «Союз спорту на пілоні», ГО мала статус обласної. Назва організації була ідентичною до назви організації, до якої входила ГО – Європейський союз спорту на пілоні. У 2018 році Європейський союз спорту на пілоні перебував у форматі реструктуризації і тимчасово призупинив свою діяльність.

У 2013 році «Союз спорту на пілоні» увійшов до європейського союзу спорту на пілоні. Були проведені перші в Україні змагання зі статусом відбіркових змагань до Чемпіонату Європи – переможці ставали майбутніми учасниками Європейського турніру. На цих змаганнях регламентом передбачалося чітке розділення по категоріях: «Юніори», «Спорт» та «Артистик» (жінки), «Чоловіче соло».

У 2013 році команда з Харкова брала участь у Чемпіонаті Європи в м.Прага (Чеська республіка), де українські спортсмени завоювали 3 золоті медалі в таких категоріях: «Чоловіче соло» - Дмитро Федотов, «Діти 10-14» Олександра Карпова, «Стріт воркаут фрістайл» Дмитро Федотов.

У 2013 році в Україні стали стабільними кілька Чемпіонатів, вони відбувалися в різних містах України. Ще не було чітких правил, суддівські протоколи створювалися самими організаторами за аналогією зі змаганнями з гімнастики, акробатики та сучасних танців. В цей рік до пілонного спорту почали дуже активно залучатися діти, цей процес відбувався у студіях, розташованих у містах у Центральній, Східній та Південній частинах країни, особливо активного розвитку зазнали судії у обласних центрах.

Восени 2013 року, після яскравої перемоги українців на міжнародних змаганнях у Празі, Президент Європейського Союзу спорту на пілоні Олександр Закіров відвідав Харків з офіційним візитом, він мав на меті обговорення перспектив співпраці Міжнародної спортивної організації з владою міста Харкова і варіант проведення Чемпіонату Європи у Харкові. Чемпіонат був скасований після початку військового конфлікту на Сході України у 2014 році.

Але українські спортсмени залишалися активними у 2014 році, відвдували різні міжнародні змагання – у Москві, у Європа та Азії. В Україні рівень багатьох учасників турнірів був ще досить слабким, а професіональним спортсменам, які мали високу кваліфікацію, треба змагатися з конкурентами свого рівня. Українські пілони відмінно виступали за кордоном і отримували призи на змаганнях. Але ці виїзди були здебільше індивідуальними, а не були організовані Федерацією.

Варто зауважити, що з 2013 року представники пілонного спорту активно беруть участь у різних талант-шоу на Національному телебаченні, у кожному сезоні виступали не тільки дорослі, а й діти-спортсмени.

У 2014 році до Федерації приєдналися спортсмени з Полтави, Дніпропетровська, Луганська, Києва та Криму.

У квітні 2014 року відбувся регіональний чемпіонат у Полтаві під керівництвом президента Федерації Ганни Ісаєвої (зараз - Ульяновко).

У травні 2014 року пройшли змагання «Весна-2014» як півфінал Європейських змагань, регламентований міжнародними правилами. Спортсмени змагалися за перемогу та можливість стати членами збірної України і захищати честь своєї країни у Європі. У змаганнях взяли участь понад 50 осіб з кількох регіонів: Київ, Полтава, Харків, Дніпропетровськ, Симферополь).

У вересні 2014 року команда України – 12 спортсменів - взяла участь в Чемпіонаті Європи в Празі, українські пілоністи завоювали 5 золотих, 2 срібних та 1 бронзову медалі.

У 2014 році відбулася міжнародна акредитація Президента Федерації – Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) стала національним суддею категорії «С» з правом судити міжнародні, а також проводити акредитацію суддів в Україні.

Спортсмени і керівництво Федерації брали активну участь у спортивному житті міста Харків – брали участь у Ярмарку спорту, спортивних форумах, соціальних проектах, чим заслужили визнання та підтримку з боку міського Департаменту спортивних іміджевих проектів.

Президент Федерації Ганна Ісаєва активно проводить активну роботу по створенню єдиної цілісної спортивної організації в країні. Ганна відвідує багато регіональних змагань залучаючи спортсменів в Федерацію. Створюються єдині правила проведення турнірів, кодекс етики спортсменів. Проводить роботу з тренерами, розробляє окрему стратегію просування пілонного спорту на більш якісному та професійному рівні.

У 2014 році на Першому міському Ярмарку спорту, заснованому Департаментом спортивних та іміджевих проектів Харківської міської Ради на найбільшій площі в Європі – Майдані Свободи у м. Харків, вперше було презентувано пілонний спорт саме як спортивний напрям, що активно розвивається в країні і світі. Найкращі спортсмен зі складу збірної України демонстрували свої спортивні програми, чим привернули увагу глядачів до цього яскравого виду спорту.

В Україні з'явилися спортсмени такого високого рівня, що їх почали запрошувати за кордон для навчання тренерів і спортсменів-початківців.

Керівники студій почали організовувати спортивні міні-табори для своїх вихованців. З'явилась необхідність літніх зборів, для того щоб не переривати процес тренувань.

В 2014 році з'явилась ще одна організація в Києві, яка була офіційним представником IPSF (International Pole Sports Federation) в Україні. Це був наступний крок до професійного спорту, тому що з того моменту і по сьогоднішня вона просуває і виводить на професійний рівень пілонний спорт в Україні. З'явилась конкуренція, в Україні проходили різні змагання - за різними правилами двох міжнародних Федерацій чіткої спортивної орієнтованості.

В лютому 2015 року пройшли регіональні змагання з пілонного спорту у Полтаві, в квітні - у Харкові. У турнірі «Весна 2015» взяли участь понад 70 спортсменів з багатьох міст зі Сходу та Заходу країни.

У березні 2015 року Президент Федерації Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) була запрошена для участі в якості судді міжнародної категорії

на чемпіонат «Pole Sport Elite» International Chempionship, який проходив у м.Санкт-Петербург (Росія).

У травні 2015 року в Харкові відбулися змагання з Полденс в категорії Артистик.

12 липня 2015 року відбувся «Бука-Денс» – літній всеукраїнський чемпіонат у Карпатах (м.Буковель) за підтримки місцевих органів влади. У ньому взяли участь 45 спортсменів.

Важливою віхою в становленні і розвитку спортивної організації було приєднання у 2015 році до Федерації займаються повітряним кільцем і акробатикою на полотнах. Ці дисципліни вже були у програмах міжнародних змагань разом з пілонним спортом.

9 серпня 2015 року спільно з фітнес-клубом «Сафарі» за підтримки міського Департаменту спортивних проєктів були організовані тренування на свіжому повітрі: «Спорт на пілоні – повітряна акробатика – стріт воркаут – кросфіт». У зоні відпочинку городян на березі річки тренери провели серію безкоштовних занять і показових виступів для привернення уваги жителів міста до фізкультури, спорту та здорового способу життя. Подібні акції було проведено в багатьох містах України на етнічних фестивалях, у місцях масового скупчення людей. Видовищність пілонного і повітряного спорту дозволяє привернути величезну увагу і зацікавити громадян заняттями цією фізичної субкультурою.

12 вересня 2015р. члени федерації відвідали з дружнім візитом Латвію, де пройшли суддівську акредитацію міжнародного рівня, посприяли проведенню першого в Латвії чемпіонату з поул спорту, провели майстер-класи для латвійських спортсменів.

Цього ж дня, 12 вересня, у Харкові спортсмени-пілоністи брали участь у міському Ярмарку спорту, де команда Федерації посіла 2-е місце серед 64-х експозицій спортивних організацій міста. Тоді ж, в режимі ярмарку, спеціальною комісією був зареєстрований рекорд Харкова по утриманню силового елемента найдовшим часом, рекор встановила пілоністка Ганна Кармазіна. Цей рекорд перевершив зареєстровані на той момент світові досягнення.

У вересні 2015 року відбувся Європейський Чемпіонат з повітряних видів спорту (пілонний спорт, повітряне кільце та полотна) у м.Прага, Чеська республік. У змаганнях брали участь 11 спортсменів Федерації (команда: 8 пілоністов і 3 еквілібриста), вони завоювали медалі – 3 золоті, 2 срібні, 2 бронзові.

10 жовтня у Харкові відбулися перші змагання з повітряних дисциплін «Aerialist», дисципліни – полотна і кільце. Брала участь понад 70 осіб з різних регіонів країни. Цей турнір був дуже показовим для організаторів, учасників та глядачів, всі вони переконалися, що повітряна акробатика як спорт різке відрізняється від класики циркового мистецтва.

Протягом року президент Федерації Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) допомагала в організації кількох регіональних змагань, контролювала їх проведення і брала участь як суддя:

змагання «Pole Quins» 23 травня у м.Івано-Франківськ, змагання «Krivbass Open» 17 жовтня у м.Кривий Ріг, змагання «Ukrainian dance Olympiad» у м.Тернопіль 6 грудня.

Тренери, спортсмени та керівники Федерації взяли участь у міському Соціальному проекті «Я ЗМОЖУ!», під час проекту тренери Харківських шкіл тренували близько 100 осіб, що не мали спортивної підготовки, та у фіналі провели змагання серед найсильніших учасників. Подібні проекти дозволяють людям, які не мають танцювальної та спортивної підготовки, безкоштовно спробувати себе в різних видах спорту, в тому числі, у пілонному спорті.

У 2015 році регіональна Федерація набула статус всеукраїнської, робота щодо підвищення рівня і кваліфікації спортсменів розширилася, до України кілька разів було запрошено світових лідерів пілонного спорту, які проводили навчання та майстер-класи. Всього у 2015 році в Україні відбулося 18 змагань з пілонного спорту та повітряної акробатики.

Змінилася назва Федерації, з 2015р. вона стала зватися Федерація танцювального поул спорту та повітряної акробатики України.

Видатні українські спортсмени-пілоністи та повітряні акробати завоювали авторитет на світовому рівні та стали членами суддівських колегій під час багатьох міжнародних змагань.

У 2015 році Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) брала участь в якості судді в міжнародних змаганнях зі спорту і танцю на пілоні у Чехії (м.Прага), Німеччині (м.Гамбург), Росії (м.Москва та м.Санкт-Петербург), також регулярно брала участь в якості судді в регіональних змаганнях у різних регіонах України.

Наприкінці 2015 року Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) проводить курси в м.Харків для організаторів змагань з пілонного та повітряного спорту.

Під керівництвом Ганни Ісаєвої (зараз - Ульяновченко) у 2016р. збірна України взяла участь у міжнародних чемпіонатах «Miss Pole Sport Elit» у м.Москва (Росія), «Miss & Mister Pole Dance Globe» у м.Гамбург (Німеччина), «European Air Power Athletics» у м.Прага (Чехія).

Щороку на чемпіонатах Європи збірна команда пілоністів та повітряних акробатів України показувала відмінні результати і займала призові місця. Збірна України завжди здобувала на чемпіонатах Європи декілька золотих медалей.

У 2016 році змінилася назва Федерації, вона стала зватися Федерація поул спорту та повітряної акробатики України.

У 2016 році Федерація поул спорту і повітряної акробатики регулярно бере участь у соціальних проектах, таких як «Ярмарок спорту», «Я зможу!», «Фанзона Євро 2016» (2016 рік). В багатьох містах України активні спортсмени приєднувалися до масових заходів, де виконували вправи на пілоні, Завжди цей видовищний різновид спорту приваблював людей різного віку, тому що спортсмени демонстрували красу, спритність, гнучкість і силу спортсменів, привертали увагу людей, пропагували розвиток спорту, фізкультури і здорового способу життя.

З 2016 року у літній період Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) організовує «Спортивний повітряний табір для дітей та дорослих». У табір приїждять не лише українські спортсмени, але й спортсмени-пілоністи з-за кордону: Туреччина, Італія. У таборі відпочивали і тренувалися понад 30 осіб (дорослі та діти).

У 2016 році в половині обласних центрів України відбулися регіональні змагання під егідою Федерації – 18 змагань.

У 2016 році вперше в Україні змагання з пілонного спорту можна було подивитися наживо у прямому ефірі на телеканалі ХСпорт.

Починає з'являтися сертифікація тренерів, з'явилися перші методичні посібники, поширювалася інформація у соцмережах, збільшувалася кількість відеоматеріалів у Ютубі, відбувався цінний обмін досвідом. З'явилася потреба навчатися, як правильно підготуватися до змагань; відповідно, Федерація почала розробляти методички. Суддівська колегія, що складалася з лідерів руху поул спорту, відвідувала змагання та інші заходи по всій Україні, поширювала знання і досвід серед колективів тренерів і спортсменів.

У 2015-2016 роках Ганна Ісаєва (зараз - Ульяновченко) та інші кваліфіковані тренери Федерації по запиту кафедри танцювальних видів спорту Харківської державної академії фізичної культури проводили для

студентів лекції в академії, а на базі діючих студій організовували практичні заняття і тренування з пілонного спорту.

Наприкінці 2016 року було розроблено кваліфікаційну систему спортивних розрядів, яку вперше було впроваджено на змаганнях у 2017 році.

У 2018 році Федерація внесена до Переліку міжнародних спортивних федерацій, членами яких є відповідні всеукраїнські спортивні федерації. Це – наступний крок до реєстрації поул спорту і повітряної акробатики як офіційного виду спорту.

У 2018 році Федерацію з поул спорту і повітряної акробатики України внесли до Книги Національних Рекордів України за участь у соціальних проектах, спрямованих на розвиток спорту та впровадження здорового способу життя в країні.

У 2018 році припинив діяльність Європейський Союз спорту на пілоні. В цьому ж році Київська федерація пілоністів припинила співпрацю з IPSF (International Pole Sports Federation). ГО Федерація поул спорту і повітряної акробатики України звернулася в IPSF із запитом про приєднання. З червня 2018 року Федерація поул спорту і повітряної акробатики України стала членом International Pole Sports Federation (IPSF), яка має статус спостерігача в GAISF (Global Association of International Sports Federations). Цей крок також наближає поул спорт до олімпійських видів спорту.

У 2018 році збірна спортсменів-пілоністів брала участь на Чемпіонаті Світу в Польщі.

У 2018 році збірна України на чемпіонаті Європи з поул спорту у Словаччині була наймасовішою (55 спортсменів), і, як зазвичай, українські спортсмени виступили блискуче. Результати Української збірної на «European Championship 2018» (Slovakia, Trenchin): 15 золотих медалей, 13 срібних медалей, 6 бронзових медалей.

У 2018 році була допрацьована Система розрядів, створено повну візуалізацію таблиці елементів в картинках, а в 2019 році ввели до класифікаційних норм повітряні дисципліни.

У 2018 році Федерація розпочала процес щодо офіційного визнання пілонного спорту та повітряної акробатики як виду спорту. Згідно наказу Міністерства Молоді та спорту України № 4289 від 14.09.2018 р. IPSF (International Pole Sports Federation) внесено до переліку міжнародних спортивних федерацій, членами яких є відповідні всеукраїнські спортивні федерації.

У 2019 році 12 українських суддів отримали міжнародну акредитацію, стали міжнародними суддями IPSF. Треба зазначити, що у нашій країні Катерина Кострікова (м.Херсон) з 2014 року має кваліфікацію «Головний міжнародний суддя», це дуже важливо, тому що не у всіх країн є такого рівня фахівці, у світі їх всього 14 осіб.

У 2019 році в різних осередках Федерації пройшли спортивні окремі спеціальні кваліфікаційні змагання зі спортивних розрядів, паралельно впроваджується система сертифікації тренерів з підготовки дітей до класифікаційних змагань.

Щорічно міжнародною федерацією IPSF (International Pole Sports Federation) проводяться навчання для організаторів змагань на спеціальному курсі, тому що змагальний процес має бути єдиним в усьому світі. Після отримання керівниками Федерації сертифікатів у травні 2019 року у Харкові відбулися змагання, на яких була присутня комісія Міжнародної організації в особі другого головного судді Нефелі Киркицу (Греція). Змагання отримали найвищу оцінку.

Фіналістка національних змагань Вікторія Демченко (м.Чернігів) побила світовий рекорд – вона отримала найвищі в історії пілонного спорту бали за виконання вправ у своїй категорії – Юніори, артистик, поул спорт.

Призери змагань у жовтні 2019 року взяли участь у Чемпіонаті світу у м.Монреаль (Канада). Вікторія Демченко стала Чемпіонкою світу 2019 в категорії Юніори, артистик, поул спорт, а спортсменка Тетяна Гордієнко виборола бронзову медаль.

З 2020 року посилилася робота з WADA, в обов'язковому порядку всі учасники змагань та їх тренери проходять онлайн-курс по антидопінгу і отримують сертифікат «АНТИДОПІНГ».

20 червня 2020 відбулися перші онлайн змагання в умовах карантину під керівництвом головного судді федерації Катерини Кострікової.

Пілонний спорт перебуває у розвитку

У 2021 року буде оновлено перелік елементів міжнародних правил і зараз міжнародна федерація приймає заявки від всіх бажаючих з усього світу - пропозиції внести новий елемент в список. Для цього потрібно придумати новий елемент, його назву, додати текстовий опис, зробити фото і відео виконання елемента. Всі матеріали треба надіслати на комісію до кінця року. Треба відзначити, що в міжнародних правилах вже зараз є елементи, створені видатними українськими спортсменами і названі їхніми іменами.